

Per e-mail: aan de vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid.

Betreft: Conceptmaatregelen EDPB inzake Schrems II
Plaats: Breukelen
Datum: 19 november 2020

Geachte leden van de Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid,

U bent vast bekend met de praktische problemen die er ontstaan zijn voor de uitwisseling van persoonsdata tussen Europa en derde landen sinds de Schrems II-zaak. Deze uitspraak heeft potentieel enorme gevolgen voor organisaties van allerlei groottes en sectoren. Niet alleen grote internationale bedrijven, maar juist ook de vele duizenden kleinere (Nederlandse) organisaties die gebruik maken van de diensten van deze bedrijven. Eerder stuurde NLdigital hierover al een brief aan Minister Dekker (zie bijlage). Minister Dekker heeft vervolgens in een reactie laten weten de ontwikkelingen in Europa af te wachten.

Sinds het verzenden van deze brief is door Europese (privacy) instantie de 'European Data Protection Board' (EDPB) gewerkt aan een set conceptaanbevelingen om uit de huidige impasse te komen. De conceptaanbevelingen liggen nu voor ter consultatie.

Helaas zijn na lezing van de recent gepubliceerde aanbevelingen onze zorgen eerder groter geworden dan dat deze een aanknopingspunt bieden voor een werkbare oplossing. Organisaties worden gevraagd om te herstellen wat op politiek niveau niet is gelukt: uniformering op het gebied van privacy en cybersecurity creëren. De manieren waarop zij dat volgens de aanbevelingen zouden moeten doen zijn voor hen organisatorisch, technisch en financieel niet haalbaar.

Het is een misvatting dat de huidige impasse alleen grote Amerikaanse bedrijven treft. Dit gaat over elke vorm van ICT. Dagelijkse handelingen die we vanzelfsprekend achten, zijn als we de aanbevelingen van de EDPB volgen, niet meer mogelijk. Je kunt hierbij denken aan videobellen, geld overmaken en e-mailen. Dit treft de plaatselijke sportvereniging en de lokale bakker, maar ook gemeenten en overheden. Een onbestaanbaar uitgangspunt.

Om aan dergelijke aanbevelingen te kunnen voldoen, zouden organisaties haast een peloton aan juristen en technici moeten inschakelen om elke doorgifte te beoordelen en de bijbehorende maatregelen te implementeren. Daarnaast leiden de aanbevolen maatregelen tot een opeenstapeling van administratieve lasten. Dit is (te) kostbaar voor de meeste organisaties.

Ter illustratie twee (van de vele) voorbeelden van aanbevelingen die in onze ogen niet realistisch en veel te vergaand zijn:

1. De EDPB adviseert organisaties om een 'roadmap' te maken met een gedetailleerde analyse van de toepasselijke wet- en regelgeving van elke data doorgifte naar een derde land. Dit is zeer complex en vergt dat alle organisaties gespecialiseerd juridisch advies inwinnen over hoe dat werkt in meerdere landen.

2. De aanbevelingen geven ook aan dat maatregelen genomen moeten worden die toegang onmogelijk of ondoelmatig maken in het derde land waar data naartoe gaat. In de praktijk zou dit elk EU-bedrijf voor een (te) grote uitdaging stellen om nog te kunnen vertrouwen op wereldwijde dienstverleners die communicatiediensten (e-mail, videoconferenties) mogelijk maken.

De conceptaanbeveling van de EDPB bieden zo geen houvast, maar creëren eerder nog grotere problemen. Door bedrijven geen praktische en werkbare handreiking te bieden kunnen zij niet voldoen aan wettelijke eisen en is het nog maar de vraag of het daadwerkelijke beschermingsniveau voor individuen, immers het uitgangspunt van de AVG, verbeterd.

Er dreigt bovendien rechtsongelijkheid te ontstaan. De AP geeft momenteel aan tegen de grenzen van haar capaciteit aan te lopen. Wanneer de conceptaanbevelingen worden overgenomen neemt de werklast bij de toezichthouder naar onze inschatting sterk toe.

De huidige conceptaanbevelingen van de EDPB moeten wat ons betreft dus sterk verbeterd worden. We vragen daarom uw aandacht voor een tweetal zaken:

1. Tijd voor het bedrijfsleven om zorgvuldig te kunnen reageren op de consultatie.

Om zorgvuldig te kunnen reageren, is een realistische consultatieperiode noodzakelijk, echter de huidige deadline loopt 30 november al af. Het zou goed zijn als de minister voor Rechtsbescherming zich hard maakt voor een verlenging van deze periode. Dan kan er een werkbare handreiking worden opgesteld, die recht doet aan de middelen en mogelijkheden én dagelijkse praktijk van de meeste (Nederlandse) organisaties. Daarnaast biedt dit een mogelijkheid om de aanbevelingen te laten aansluiten bij de meer pragmatische en realistische concept standaardclausules van de Europese Commissie.

2. Het plaatsen van privacy in een breder perspectief.

Het is terecht dat Europese privacywetgeving eisen stelt aan data-uitwisseling. Maar het kan niet zo zijn dat alleen de toezichthouder op de privacy het mandaat heeft aanbevelingen te doen die dergelijke verstreckende gevolgen hebben. Het is cruciaal om naast het belang van gegevensbescherming ook het bredere perspectief mee te wegen en te kijken naar onder andere economische belangen, wetenschappelijk onderzoek en overige fundamentele rechten. Ik hoop dat u zich daarvoor in wilt zetten.

We willen u tenslotte vragen dit dossier aan de orde te stellen tijdens de begrotingsbehandeling van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Met vriendelijke groet,

Lotte de Bruijn
Algemeen directeur
NLdigital